

DOZVOLJENO PREKORAČENJE RAČUNA

OVERDRAFT LIMIT

Vladimir Mladenović¹
Milica Krulj-Mladenović²
Danilo Obradović³

DOI: <https://doi.org/10.31410/EMAN.2020.463>

Apstrakt: Stari bankarski proizvod dobija poslednjih godina na značaju, preuzima prevlast u odnosu na ostale ponude. Na primeru tri banke će biti prikazana njihova ponuda za dozvoljeno prekoračenje za fizička lica i na osnovu toga će se videti koja je banka izašla sa najpovoljnijom ponudom tog proizvoda. Zašto su banke dozvolile prekoračenje računa, svesno ili ne nam nameću nešto što samo njima odgovara? Kako se izvući iz toga, kako preživeti bez tih pogodnosti, koje su sve samo ne pogodnosti?! Ulazak u nedozvoljeno prekoračenje je jedna od najvećih kazni kojom banka može kazniti fizičko lice sa neverovatnom zateznom kamatom koja se može videti u bankarstvu.

Ključne reči: Prekoračenje limita, Banka, Kamata, Fizičko lice.

Abstract: The old banking product has been gaining importance in the recent years and becoming dominant in comparison to other offers. Their offer for the overdraft will be shown through three examples and, based on that, it will be clear which bank has the most favorable offer for that product. Why have banks allowed overdraft? Is it done consciously or not, or to impose what is only suitable for them? What is the way to avoid that, or how to survive without those benefits which represent everything but no benefits!? Entering into an overdraft is one of the largest penalties that banks use to punish individuals with an incredible default interest, which is seen in banking.

Keywords: Overdraft limit, Bank, Interest, Individual.

1. UVOD

Državnik, filozof i naučnik Benjamin Franklin jednom je izjavio: “Ako želite da znate vrednost novca idite i pokušajte da ga pozajmite od nekog”. Oduvek su generacije – milioni i milioni potrošača (pojedinci ili porodice) pokušavali baš to – da pozajme novac – da bi dopunili svoj prihod i poboljšali svoj način života (Rose & Hudgins, 2005). Dopunjavanje prihoda u današnje vreme se najčešće izvršava kroz dozvoljeni minus. Nekada zbog pravih razloga, nekada zbog hira, ali u svakom slučaju dozvoljeni minus je tu da pokrije sve novčane nedostatke.

2. PRIKAZ DOZVOLJENOG PREKORAČENJA

Banke su finansijske institucije koje primaju depozite i odobravaju kredite. Pod pojmom banke, podrazumevaju se firme poput komercijalnih banaka, štedno kreditnih organizacija, štedionica i kreditnih unija. Banke su finansijski posrednici s kojima ljudi najčešće stupaju u kontakt kada

¹ Akademija strukovnih studija Južna Srbija-Odsek za poslovne studije Blace, Svetozara Markovica 8-4, Kragujevac, Srbija

² Akademija strukovnih studija Južna Srbija-Odsek za poslovne studije Blace, Svetozara Markovica 8-4, Kragujevac, Srbija

³ Akademija strukovnih studija Južna Srbija-Odsek za poslovne studije Blace, Svetog Save 22-17, Blace, Srbija

im je potreban kredit radi kupovine kuće ili kola (Mishkin, 2006). Neretko se dešava da se kašnjenje otplate rate kredita pokriva novcem iz dozvoljenog minusa za koji su kamate nepovoljne po korisnika. Obično se smatra da je kamata cena pozajmljenog novca. Dakle, vezana je za zajmovni kapital. Ali kamata je „iracionalni oblik cene“, jer ona nije jednaka vrednosti koja se pozajmljuje, već je samo njen deo (Komazec & Ristić, 2009).

2.1. Poštanska štedionica

Ideja da se osnuje Poštanska štedionica datira davne 1871. godine, a sprovedena je u delo 1921. godine od kada do dana današnjeg važi za jednog od nosioca bankarskog sektora.

Pravo na odobrenje dozvoljenog prekoračenja po tekućem računu – fizičko lice mora da ima redovan mesečni priliv, da redovno izmiruje zaduženja prema banci, da ima pozitivnu ocenu od kreditnog biroa i da bude u pozitivnom saldu na tekućem računu dana kada podnosi zahtev. Dozvoljeno prekoračenje se može dobiti na najmanje 3, a najduže 24 meseca. Iznos odobrenog prekoračenja može biti od jedne do maksimalno jednog i po mesečnog primanja u poslednja tri meseca.

Troškovi dozvoljenog prekoračenja:

- Godišnja naknada za administriranje dozvoljenog prekoračenja iznosi:
  - za penzionere 350 dinara,
  - za ostale klijente 600 dinara.
- Naknada za izveštaj iz kreditnog biroa 246 dinara
- Trošak menice 50 dinara.
- Kamatna stopa fiksna 29,85%
- EKS na godišnjem nivou 35,89%⁴

2.2. Eurobank

Banka koja iznova svake godine pokazuje da je jedna od najpouzdanijih finansijskih institucija u Srbiji i koja zadovoljava potrebe svojih klijenata i igra važnu ulogu u društvu.

Što se tiče Eurobanke, ona dozvoljava dozvoljeni minus na maksimalno 24 meseca, a iznos je do dve mesečne zarade.

Troškovi dozvoljenog prekoračenja:

- 400 dinara sa rokom do 12 meseci
- 500 dinara sa rokom do 24 meseca
- Naknada za izveštaj iz kreditnog biroa 246 dinara
- Trošak menice 50 dinara.
- Nominalna kamatna stopa 33,50%
- EKS 40,01%⁵

3.1. Intesa Bank

Poverenje od 1,34 miliona korisnika, preko 3.000 zaposlenih, 155 ekspozitura i neprestano kreiranje novih proizvoda i usluga stavlja Intesa banku u sam vrh bankarskog sektora Srbije.

⁴ <http://www.posted.co.rs/tekuci.html>, 05.03.2020.

⁵ <https://www.eurobank.rs/racuni/racuni/dozvoljeno-prekoracenje-racuna.1665.html>, 01.04.2020.

Intesa banka dozvoljeno prekoračenje nudi klijentima na 36 meseci. Iznos dozvoljenog prekoračenja može da se kreće od od 50.000 do 150.000 dinara.

Troškovi dozvoljenog prekoračenja:

- Naknada za izveštaj iz kreditnog biroa 246 dinara
- Trošak menice 50 dinara.
- Nominalna kamatna stopa 29,85%
- EKS 34,70%⁶

3. ZAKLJUČAK

Jako primamljivo zvuči sam naziv *dozvoljeni minus*, čak postoje banke koje do određenog iznosa, primer Raiffeizen banke koja daje svojim korisnicima mogućnost da mesečno prekorače 10.000 dinara bez bilo kakve naknade, samo da li je to povoljnost ili samo mamac za dalje.

Cenovna konkurencija je najčešći oblik konkurencije u bankarstvu. To se odnosi na tržišno formiranje kamatnih stopa, strukturu kamatnih stopa, kamatnu maržu, proviziju, kvalitet usluga komitentima i dr. (Živković et al, 2007). Na primeru tri banke smo ukratko prikazali cenovnu konkurenciju za odabranu uslugu, tj., cenu usluge koja nije uopšte primamljiva ni na samom startu i koja se kreće od 29,85% kod Poštanske štedionice i Intesa banke pa do 33,50% kod Euro banke, tek je efektivna kamatna stopa priča za sebe ide čak do 40,01%, što ostavlja bez teksta sve koji pokušavaju da razumeju tu vrstu bakarskog proizvoda.

Naše predstavljene banke, kamatu za nedozvoljeno prekoračenje izjednačavaju sa efektivnom kamatnom stopom, tako da se isplativost prekoračenja ne uzima uopšte u razmatranje. Krediti, kreditne kartice, svaki vid finansijskog izvlačenja je bolji od samog ostanka i borbe protiv nedozvoljenog prekoračenja. Sve se svodi na to i da kad legnu mesečna primanja to je samo trenutna olakšica koja se isto završava kao i što je krenula, sve u svemu nedozvoljeno prekoračenje je borba sa vetrenjačama u kojoj krajnji korisnik nikako ne izlazi zadovoljan.

Probleme na koje nailazimo moguće je rešiti na više načina, jedan od njih je podizanje kredita, drugi je kreditna kartica, sve su to jeftiniji proizvodi koji su dostupni, takođe su dostupni i razni lični planeri. To su ideje ili da ih drugačije nazovemo aplikacije kroz koje se vode lične finansije, tj., lični budžet. Na prvi pogled one izgledaju odbojno, ali nam kroz redovno unošenje naših prihoda i rashoda već daju jasniju sliku gde nam nepotrebno odlazi novac, šta bi mogli da smanjimo, povećamo ili jednostavno da vidimo gde grešimo.

Kod vođenja ličnih finansija bitno je da se ne odustane rano, najoptimalniji vremenski rok gde bi trebalo da se vide rezultati je najmanje tri meseca.⁷ Već nakon tog perioda biće jasnije gde to nepotrebno ide novac, kako su rashodi veći od prihoda. Vođenje ličnih finansija otvara mogućnost lične štednje, gde bi kroz zadat iznos i vremenski period napravili takmičenje sami sa sobom i dokazali da li smo kadri ili ne.

Besplana platforma koju je napravila Erste banka vam može odgovoriti na dodatna pitanja u vezi ličnih finansijskih problema, može vas naučiti i više o štednji, karticama, elektronskom

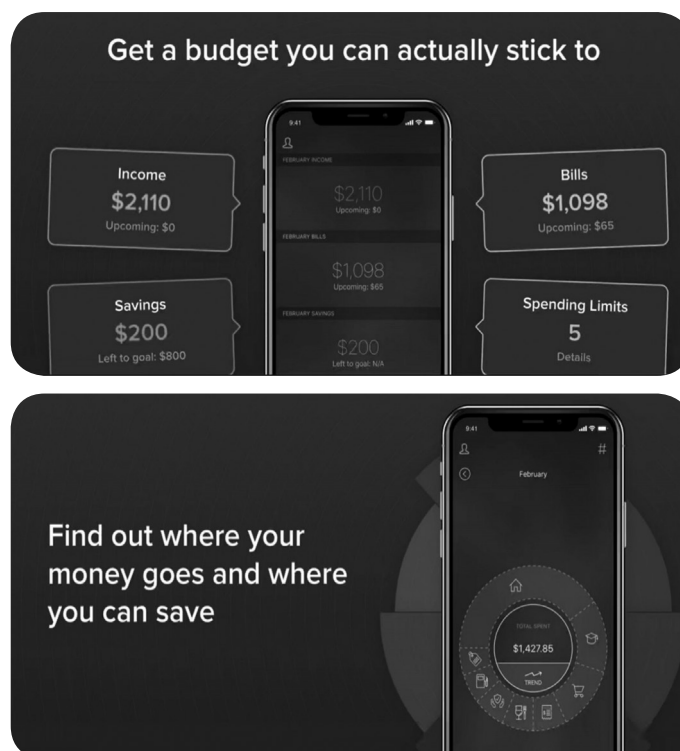
⁶ <https://www.bancaintesa.rs/stanovnistvo/platni-racuni/intesa-hit.89.html>, 01.04.2020.

⁷ <https://novaekonomija.rs/finansijski-re%C4%8Dnik/saveti-za-vo%C4%91enje-bud%C5%BEeta,02.04.2020>.

bankartsvo itd.⁸ Takođe, najbolje ocenjene aplikacije za savremene uređaje koje su jednostavne za korišćenje, a donose jasniju sliku kako i gde grešimo ili kako i gde smo dobri, nekada je dovoljno samo preusmeriti, nekada izbaciti neke sitne troškove, čak i pametno uložiti novac, sve su to rešenja koja se nude kroz pomenute aplikacije na osnovu naših navika - Mint, PocketGuard, YNAB, Wally, Good budget⁹, kao i mnogi drugi.

Slika 1. Mint

Slika 2. PocketGuard

⁸ <https://www.ersteznali.rs/>, 02.04.2020.

⁹ <https://ersteznali.rs/poglavlje/evidencija-prihoda-i-rashoda>, 02.04.2020.

Mogućnosti koje nude navedene aplikacija pored jasnog stanja o finansijama dodatno olakšavaju život povezivanjem sa bankovnim računima, sa raznim ličnim online računima kao što je PayPal, sa kalendarom obaveza, sa trajnim nalogima, kreditnim karticama, plaćanjima računa, rata kredita, sa još puno olakšica koje daju prednost i smanjuju vreme provedeno radi rešavanja svega toga i samim tim nam daju prostora da kvalitetnije provedemo vreme, a što je i najvažnije za ovaj rad da nas sačuva van nedozvoljenog prekoračenja.

Aplikacije su jednostavne za korišćenje, potrebno je samo da ih u AppStoru, Google Play-u ili nekoj drugoj prodavnici operativnog sistema na vašem uređaju pronađete, instalirate i nakon toga možete da ih koristite.

Pri početku pisanja rada stanje u zemlji je bilo stabilno, tamo negde daleko, nama nebitno u tom trenutku pojavio se korona virus. Kako se pisanje bližilo kraju, tako se i virus širio na ceo svet, pa i na našu zemlju. Država je uvela dodatne mere olakšanja stanovnicima koji su pod kreditima, ali se niko nije zapitao šta će se desiti sa osobama koji su trenutnom situacijom zadeseni i koji su morali ne svojom voljom da odu u nedozvoljeno prekoračenje. Kriza će i proći ali će posledice biti dugotrajne po te korisnike koji nisu uspeli da izbalansiraju i da prebrode krizu bez odlaska u nedozvoljeni minus.

LITERATURA

- P. Rose, S. Hudgins., Bankarski menadžment i finansijske usluge, Data status, 2005., Beograd,
F. Mishkin, Monetarna ekonomija, bankarstvo i finansijska tržišta, Data status, Beograd, 2006
S. Komazec, Ž. Ristić, Monetarna ekonomija i bankarski menadžment, Liber, Beograd, 2009
A. Živković, R. Stankić, B. Krstić, Bankarsko poslovanje i platni promet, Ekonomski fakultet,
Beograd, 2007
<http://www.posted.co.rs/>
<https://www.eurobank.rs/>
<https://www.bancaintesa.rs/>
<https://novaekonomija.rs>
<https://www.ersteznali.rs>